

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Epitome De Fide Et Operibvs, Adversvs chimærica[m]
illam atq[ue] monstrosam Martini Lutheri libertatem,
quam ipse falso ac perditæ Christiana[m] appellat**

Hoogstraten, Jacobus van

Coloniæ, 1525

VD16 H 4817

Caput IX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30498

cepti scienter & assidue facta præuaticatio, quæ sane non sine noua est indignatione & offensa diuinæ maiestatis. Non ad misericordiam sed ad iracundiam prouocatiua. At scientia illa, & qui eam consequitur obex (quem diximus) fidem requirunt. Apostolus autem loquitur de operibus, quæ fidem præueniunt, in homine scilicet infideli. Quo fit, ut nihil omnino sit repugnans, inter apostolum & ea quæ nos diximus.

Aliter responderi posset, exponendo uerbum apostoli, ut eius sensus sit. Arbitramur iustificari hominē per fidem, sine operibus legis etiā moralibus per quæ in homine causetur iustitia, siue per quæ homo mereatur iustificari apud deū. Quia apostolus infra dicit. Si enim gratia, iam non ex operibus, alioquin gratia iam nō esset gratia, ad quæ nimirū intellectū eodē capite apostolus præmiserat, quoniam ex operibus legis, non iustificabitur omnis caro coram deo. Quod quidē apostolicū uerbū noster Aquinas intelligit, de omnibus operibus, tã ceremonialibus, quàm moralibus ipsius legis. Sicut em̄ alio loco inquit apostolus, si ex lege iustitia, Christus gratis mortuus est. Et quidē hūc sensum ab initio, prima nostra ueritate prosequuti sumus. Proinde sicut prior solutio uerbū illud apostoli, arbitramur hominē iustificari per fidē sine operibus, dumtaxat de operibus exponit, quæ fidē antecedunt, nēpe in eo qui fidelis non est, ita sane & hæc altera solutio, uerbū illud extendit etiā ad opera, quæ quidē sequuntur, sed iustitiæ infusionē antecedunt, utpote in homine fideli aliquibus peccatis mortalibus adhuc irretito. Et cum utroque sensu firma manet & stat prima nostra ueritas.

Caput IX.

Rursus pro iustificatiōe strophæ Martinianæ, quā primo locū induximus alia (& quidē apparens) ortiur difficultas. Inquit enim apostolus: lex subintrauit ut abundaret delictum, ubi abundauit delictum superabundauit & gratia. Si igitur abundantibus peccatis, superabundauit gratia iustificatiōis, profecto cōsequens in primis erit, mala nos facere debere, ut eueniant bona. Quare (id quod ad nostrū institutū attinet) nequaquā ad amouendū obicē gratiæ iustificationis, bonis operibus opus erit. Hanc difficultatē elegantissime absoluit uenerabilis Beda super secūda epistola beati Petri apostoli, sic dicens, Difficilia autem intellectu in epistola

2. Solutio eiusdem.

Roma. 11

Roma. 3

Gal. 2

Difficultas contra primā doctrinam Lutheranam.
Roma. 5

Solutio Bedæ.

lis Pauli, quæ ab indoctis & instabilibus dicit esse deprauata. Illa sunt maxime, in quibus de gratia dei loquitur, quæ iustificat impios, hoc est ex impijs facit iustos. Dicit enim iste, ubi autem abundauit delictum, abundauit & gratia, quod illi putabant non intelligentes, eũ dicere, faciamus mala ut ueniant bona. Absit autem, ut Paulus suos auditores, ad promerenda bona, doceat facere mala, cuius omnis intentio est, a malis coercere, & ad bona agenda quoscunque potest aduocare. Sed cum dicit, ubi autem abundauit delictum, superabundauit & gratia, donum gratiæ uehementius commendat, quæ & magna solet conuersis, & minora dimittere peccata, & quanto maiora ante conuersionem peccata commisit, tanto maiorem gratiæ donantis, indulgentiam conuersus accipit. Loquitur ergo hoc apostolus de ijs quæ iã commisimus peccatis, ne quis desperatione uenię, pro magnitudine scelerum pereat. Non autem (ut inimici interpretabantur) suadebat plura facere peccata, ut potiora reciperent bona. Unde beatus Petrus recte ammonendo, subiunxit. Vos autem fratres scientes custodite ne insipientię errore transducti, excidatis a propria firmitate, præscientes, quia insipientes multiformes introducent errores. ¶ Habes nunc pie lector, absolutissimam difficultatis motę dissolutionem. Non enim hoc uult apostolus, ut multitudine criminũ, q̄ maioris iustitiæ fructũ reportet, & quanto cõuersioni suæ, maiorem obicem ponat, tanto maiorem gratiam gratificantem assequatur. Sed intendit, si quis post plura commissa crimina dei misericordia conuertatur, & conuersus iustificetur, id profecto ad maiorem indulgentiæ gratiam pertinere, quam si pauca contraxisset delicta quemadmodum absque dubio & maioris gratiæ est multa quam pauca remitti,

Caput, X.

Contra secundam ueritatem & quartam, quando sane constanter asserimus, uitam æternam bonis obtineri operibus, non cotemnenda difficultas occurrit, quam quia diu⁹ Augustinus libro de gratia & libero arbitrio, capite octauo, & mouet eleganter, & resolutissime absoluit, iccirco uerbis eius, in